

Peijs

blijven rijden, ongeacht wat er verder in de regio gebeurt.

Minister **Peijs**: Ik heb mevrouw Gerkens toegezegd dat ik dat zal meenemen in het onderzoek en dat wij daarop in oktober bij de Kamer zullen terugkomen. Als dat een remedie is, zullen wij dat idee graag overnemen.

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Het is goed om te horen dat de minister zich kennelijk vrijdagavond nog hoogstpersoonlijk met de situatie is gaan bemoeien en dat dankzij die inspanningen tenminste nog iets is gebeurd. Ik ben overigens benieuwd welke inspanningen dat waren. Dat geeft mijn fractie het idee dat deze minister een uitstekende kandidaat zou zijn voor een mogelijke vacature voor een directeur van ProRail. Als bij de verkeersleiding nu echt de klad komt in het computersysteem, is er dan ook een back-up die ervoor zorgt dat de zaak gewoon blijft doordraaien? Daarnaast laat de minister nu onderzoek doen. De uitkomst krijgt zij in oktober. Zij wil in dit verband weten wat de kosten zijn. Dat lijkt mij op zichzelf een relevante vraag, maar ik neem aan dat zij van plan is het nieuwe back-upsysteem nu versneld in te voeren. Als wij ProRail mogen geloven, kan het nog wel 2006 of 2007 worden voordat dat geregeld zal zijn. Dan zijn wij wel een heel eind van huis. Ik krijg hier van de minister graag de politieke uitspraak dat zij er echt achter staat dat er versneld een nieuw systeem komt.

Minister **Peijs**: Wat er vrijdag is gebeurd, had dus niets met het computersysteem te maken. Een vorig incident had daarmee wel te maken. Daarbij hebben wij onmiddellijk actie ondernomen en aan ProRail gevraagd waarom er niet zo'n systeem is en wat de invoering ervan zou kosten. Wij vinden dat er zo'n back-upsysteem moet komen. Nu wordt bekeken wat de kosten daarvan zijn en hoe het zou kunnen worden ingepast in het systeem. Op zichzelf is er geld genoeg tot 2018. Het enige is dat er wellicht een aantal zaken naar voren worden gehaald, maar over de hele periode is er voor alle vervangingen die ProRail tot nog toe heeft bedacht geld genoeg in de eerste en de tweede fase van het Herstelplan Spoor. De vraag is wanneer wij dat geld zouden kunnen uitgeven. Dat zouden wij misschien iets willen vervroegen. Wij bezien nu of er bijvoorbeeld met de luchtvervuiling op de wegen een uitruil zou kunnen plaatsvinden, waardoor wij eerder de investeringen in het spoor zouden kunnen doen.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): Geld van wegen naar spoor, dat klinkt mij als muziek in de oren. De treinreiziger wordt op de proef gesteld, vooral als hij veel gebruikmaakt van Utrecht CS. Dat zijn nogal wat reizigers, want Utrecht is een belangrijk knooppunt. Het laatste jaar geldt dit ook voor de treinreiziger die reist via Amsterdam CS. Die twee stations hebben heel vaak platgelegen. Nu is er in algemene zin een lichte stijging te zien van het aantal treinen dat op tijd rijdt. Kan de minister de Kamer per brief de cijfers verstrekken van de ontwikkeling van het op tijd rijden per traject in de Randstad? Mij bekruipt wel eens het gevoel dat het slechter gaat waar veel gereden wordt en dat het beter gaat waar minder gereden wordt. Ik krijg dan ook graag cijfers van het aantal treinen dat niet rijdt, want een trein die uitvalt, telt nu niet mee als een trein die te laat is. Dat

is sowieso heel vreemd. Kan de minister voor het algemeen overleg op 25 oktober die cijfers aan de Kamer verstrekken?

Minister **Peijs**: De heer Duyvendak vraagt nooit naar de mensen die iedere dag in de file staan.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): De minister kent mijn pleidooi voor de kilometerheffing. Dat moet haar toch aanspreken?

Minister **Peijs**: Ik ben ook sterk voor de kilometerheffing, dus ik voel helemaal met de heer Duyvendak mee. Ik zal proberen zijn vraag te beantwoorden voor het overleg op 25 oktober. Mocht mij dat niet lukken, dan laat ik het de Kamer op tijd weten. De heer Duyvendak vindt het fijn dat er geld van de wegen naar het spoor gaat, maar dat gaat ook weer terug.

Vragen van het lid Hirsi Ali aan de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie over **de opvang van slachtoffers van eergelateerd geweld zonder verblijfsvergunning die meer dan drie jaar in Nederland verblijven**.

Mevrouw **Hirsi Ali** (VVD): Voorzitter. Namens de VVD-fractie wil ik graag een casus schetsen van geweld op basis van familie-eer. Deze staat symbool voor vele casussen. Ik wil niet spreken over individuele gevallen, maar dit is een voorbeeld.

Gisteravond vertoonde het actualiteitenprogramma Twee Vandaag het schrijnende verhaal van Samira, een Marokkaanse vrouw die op negentienjarige leeftijd door haar familie naar Nederland is gehaald. Haar gehele familie heeft de Nederlandse nationaliteit gekregen, behalve zij. Inmiddels is zij tweeëndertig jaar oud en twaalf jaar in Nederland. Samira is tot tweemaal toe uitgehuwelijkt. Haar tweede echtgenoot, die dertig jaar ouder is, mishandelt haar en haar kinderen. Hij slaat en schopt haar en hij houdt haar tegen haar wil gevangen in zijn huis. Hij slaat ook haar kinderen. Dit gaat jaren door totdat hij haar op een dag bijna vermoordt. Samira's vader vindt het allemaal best; hij neemt het niet voor haar op. Zij heeft niemand die haar helpt, behalve een Nederlandse vrouw op de peuterspeelzaal. Deze heeft Samira aangemoedigd de gewelddadige situatie waarin zij verkeert, te verlaten. Maar als de nachtmerrie van de mishandeling achter de rug is, begint voor Samira de meedogenloze werkelijkheid, die er als volgt uitziet: Samira gaat naar de opvang, maar de opvang zegt Samira niet te kunnen helpen omdat zij geen verblijfsvergunning heeft. Vervolgens gaat zij naar de IND, maar die zegt dat Samira terug moet naar Marokko, en dat terwijl zij al twaalf jaar in Nederland verblijft en zij haar kinderen hier heeft gekregen. Bovendien bezit haar gehele familie de Nederlandse nationaliteit.

Samira's verhaal staat niet op zichzelf, maar is symbolisch voor tientallen, misschien wel honderden, vrouwen.

Op deze manier werkt de IND onbedoeld mee met de vader die zijn dochter tot een huwelijk dwingt, en met de echtgenoot die zijn vrouw mishandelt.

Hirsi Ali

De **voorzitter**: U moet langzamerhand naar uw vragen toe, want u hebt maar twee minuten.

Mevrouw **Hirsi Ali** (VVD): Wat vindt de minister ervan? De minister heeft in het laatste overleg met de Kamer toegezegd de Vreemdelingencirculaire 2000 aan te passen op dit soort punten. Wat is daarvan terechtgekomen? Is dat al gebeurd?

De minister heeft ons in datzelfde overleg verzekerd dat er bij de IND per regio contactpersonen zijn ingesteld die naar gendergerelateerde aspecten van de Vreemdelingenwet kijken. Hoe is het dan mogelijk dat een vrouw die twaalf jaar in Nederland woont in een dergelijke barre situatie kan verkeren? Mijn fractie wil voorts graag van de minister een inventarisatie ontvangen van het aantal vrouwen dat in dezelfde situatie verkeert als Samira.

Kan de minister ons er inzicht in geven hoe het in het algemeen verloopt met de berechting van vaders en echtgenoten die vrouwen zoals Samira ertoe dwingen om uitgehuwelijkt te worden?

□

Minister **Verdonk**: Voorzitter. Wij hebben reeds een aantal malen met elkaar gedebatteerd over slachtoffers van eerwraak. Wij hebben in die overleggen onderkend dat die vrouwen in een afschuwelijke situatie terechtkomen.

Ik heb een aantal maatregelen genomen. De stelling van mevrouw Hirsi Ali dat vrouwen in een dergelijke situatie geen opvang krijgen, is niet juist. Ik heb de vorige keer gezegd dat deze vrouwen noodopvang kunnen krijgen. Als bij een vrouwenopvangcentrum een vrouw bont en blauw aan de deur klopt, wordt de vrouw niet een deur verder verwezen. Dan is er wel degelijk noodopvang. Wij hebben ook te maken met het feit dat wij in dit land een heel duidelijk illegalenbeleid voeren op grond waarvan illegalen het land moet verlaten. Vandaar dat ik heel duidelijk spreek over noodopvang.

In deze casus speelt een aantal zaken door elkaar. Wanneer een vrouw die in de eerste drie jaar van hun verblijf nog een afhankelijke verblijfsvergunning heeft, aangifte doet of door de politie met betrekking tot haar een ambtshalve aangifte wordt gedaan vergezeld van een verklaring van een vertrouwensarts, kan ook zij in aanmerking komen voor een zelfstandige verblijfsvergunning. De IND heeft een aantal contactpersonen. Als een illegale vrouw of een vrouw waarvan de verblijfstatus niet bekend is zich meldt, is deze contactpersoon goed te bereiken. De Federatie Opvang is heel tevreden over dit contact.

Mevrouw Hirsi Ali vroeg naar een inventarisatie. Politie Haaglanden inventariseert knelpunten die zich voordoen in de vooruitgeschoven positie die het korps inneemt bij het daadwerkelijk bestrijden van eerwraak. Daarbij kan het ook gaan om verblijfsrechtelijke zaken. Wanneer daaruit praktische punten naar voren komen die kunnen worden opgelost, zal ik daarbij zeker het voortouw nemen.

Mevrouw **Hirsi Ali** (VVD): Voorzitter. Ik ben gelukkig met het antwoord van de minister. Mijn fractie is ook voorstander van een scherper illegalenbeleid. In de praktijk krijgen wij ermee te maken dat de IND, als casussen zoals die van Samira zich voordoen, zegt dat zij

terug moet keren naar Marokko omdat zij illegaal is, maar dat ons wanneer wij in de Kamer spreken over eengerelateerd geweld, wordt verzekerd dat de opvang geregeld is en de IND regionale contactpersonen kent. Het is mijn fractie nog steeds niet duidelijk hoe de situatie is. Wij moeten hier niet over individuele gevallen spreken, maar kan de minister ons toezeggen dat vrouwen als Samira vanaf nu na een leven van mishandeling achter de rug te hebben, niet in een bureaucratische nachtmerrie zullen belanden?

Minister **Verdonk**: Voorzitter. Er is op dit moment sprake van drie relevante partners: de Federatie Opvang, de contactpersonen bij de IND en de politie Haaglanden. Van alle drie deze spelers in het veld bereiken mij geluiden dat sprake is van goede samenwerking en dat er goede maatregelen worden getroffen. Mevrouw Hirsi Ali heeft het over "casussen zoals Samira". Elke casus staat op zich. In de ene casus doen zich schrijnende omstandigheden voor, in de andere niet. Het is daarom onmogelijk om uitspraken te doen ten aanzien van "casussen zoals Samira". Wij gaan heel serieus om met de slachtoffers van eengerelateerd geweld. Ik herhaal dat ik naar aanleiding van de uitkomsten van het werk van politie Haaglanden bereid ben om te bezien welke aanvullende maatregelen genomen kunnen worden. Ik wijs erop dat er sprake is van vrouwen met of zonder verblijfstitel, van illegale en niet-illegale vrouwen. Dat dilemma is ook hier aanwezig. Ik zal er echter alles aan doen om deze vrouwen te helpen.

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Voorzitter. De minister heeft de toezegging om er alles aan te zullen doen om deze vrouwen te helpen al eerder gedaan. Ik begrijp niet wat haar antwoord op de vragen van mevrouw Hirsi Ali daaraan toevoegt. Kan zij ons een indicatie geven hoeveel vrouwen op basis van de regeling die zij zojuist heeft geschetst, via de IND-regiocoördinator daadwerkelijk een zelfstandige verblijfsvergunning hebben verkregen? Die toezegging had zij eerder al gedaan, maar eerlijk gezegd heb ik het gevoel dat het voor geen meter werkt.

Minister **Verdonk**: Daarop kan ik op dit moment geen getalsmatig antwoord geven. Ik heb gezegd dat ik daarover zal rapporteren wanneer wij daarin meer inzicht hebben. Er loopt een aantal trajecten en wij hebben elkaar in het debat gezegd dat wij de tijd moeten nemen om de definities goed te formuleren en te zorgen dat wij weten wat wij bedoelen met "eengerelateerd geweld". Dat traject loopt volop en ik hoop de Kamer daarvan dit jaar nog verslag te doen. Daarbij zullen ook getallen worden genoemd.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb met enige verbazing geluisterd naar de tweede termijn van mevrouw Hirsi Ali. Ik vraag mij af waarom zij gelukkig is met het antwoord van de minister. Hét probleem van deze vrouwen, die illegaal zijn, is dat zij zijn weggegaan bij hun man. Zij zijn niet plotseling illegaal, zij zijn illegaal omdat zij weggaan bij hun man, omdat zij een afhankelijke verblijfsvergunning hebben. Dat is de bron van het probleem. De VVD-fractie vindt dit ook een ernstig probleem omdat er niet enkele maar duizenden casussen zijn. Laten wij er dus voor zorgen dat die afhankelijke verblijfsvergunning een onafhankelijke

Verdonk

wordt. Ik verzoek de minister daarop te reageren want daarmee is haar probleem direct opgelost.

Minister **Verdonk**: Ik wil hier één suggestie niet wekken, namelijk dat ik eerwraak kan voorkomen. Dat kan ik niet. Ik kan allerlei maatregelen nemen om te zorgen dat de positie van die vrouwen verbetert. De vrouwen die een afhankelijke verblijfstitel hebben, zijn illegaal als zij weggaan bij hun man. Ik heb de toezegging gedaan dat deze vrouwen in aanmerking kunnen komen voor een zelfstandige verblijfsvergunning als zij slachtoffer zijn van huiselijk geweld, als er een aangifte is gedaan, ambts-halve of door de vrouw zelf, als er een verklaring is van de vertrouwensarts. Daarvoor zijn er die contactpersonen bij de IND. Deze hebben extra scholing ontvangen en krijgen nog steeds extra scholing om die problemen te onderkennen en maatregelen te nemen in verband met de verblijfsstatus. Als echt sprake is van schrijnende gevallen en ik gebruik moet maken van mijn discretio-naire bevoegdheid, zal ik niet schromen dat te doen.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Voorzitter. De minister heeft tot nu toe gesproken over haar beleid en haar voornemens. Het is echter zeer belangrijk wat er van die voornemens terecht komt. In hoeveel gevallen, voor hoeveel vrouwen heeft zij deze mogelijkheid daadwerke-lijk opengesteld? Hoeveel vrouwen zijn terechtgekomen in de bureaucratische rompslomp waarover mevrouw Hirsi Ali heeft gesproken en wat doet de minister daaraan?

Minister **Verdonk**: De vraag naar het aantal vrouwen heb ik al beantwoord. Ik heb gezegd dat ik dat in de loop van het jaar duidelijk zal maken aan de Kamer, wanneer ik daarin zelf inzicht heb. Als er één traject is waarin geen sprake is van bureaucratische rompslomp, dan is het wel dit traject. Politie Haaglanden, contactpersonen bij de IND en de Federatie Opvang zijn allemaal zo overtuigd van de urgentie van dit probleem, van het feit dat zij deze vrouwen moeten helpen, dat daarbij geen bureaucratische rompslomp te pas komt.

Mevrouw **Kraneveldt** (LPF): Voorzitter. De grootste problemen van deze vrouwen zijn natuurlijk die mannen die hun handen niet kunnen tuishouden en die zelfs hun eigen familie ophitsen om de vrouw eventueel te vermoorden. Hoe kunnen wij die mannen aanpakken? Wanneer een vrouw als Samira besluit met de politie mee te werken en aangifte te doen, waarna het tot een veroordeling komt, is de minister dan bereid – of doet zij dit wellicht al – om van die mannen de verblijfsvergunning af te nemen en te zeggen dat zij hier niet thuis horen en in plaats van hun echtgenote terug moeten naar hun land van herkomst? Hoe moet ik dit zien in het kader van haar nieuwe voorstel om bij bepaalde vergrijpen de verblijfsvergunning af te nemen. In hoeverre kan zij daarvan al gebruik maken?

Minister **Verdonk**: Op dit moment is het in de praktijk heel moeilijk daarvan gebruikt te maken. Dat is de reden waarom ik de glijdende schaal in de regeling heb aangescherpt. Bij het straffen van mannen en het ontnemen van hun verblijfsvergunning omdat zij een misdrijf hebben begaan waarop volgens de wet gevangenisstraf staat, waaronder ook deze zaken vallen, zal ik niet schromen verblijfsvergunningen af te nemen.

De heer **De Wit** (SP): Moet de eerwraak of het geweld hebben plaatsgevonden voor men een aanvraag kan doen voor een onafhankelijke verblijfsvergunning of is dit ook al mogelijk bij dreiging? Kan men een beroep doen op deze vergunning als die dreiging serieus is en men bij de partner weggaat?

Minister **Verdonk**: Ik voel precies mee met wat de heer De Wit zegt. Wat wij natuurlijk zouden moeten willen, is het voorkómen van eengerelateerd geweld. Wat wij op dit moment doen en wat Haaglanden doet, is ook die dreigingen in beeld brengen. Het kunnen voorkómen van dit soort zaken is voor mij net zo belangrijk als dit voor de heer De Wit is. Ook daar wil ik maatregelen toe nemen, maar ik zal wel zo objectief mogelijk de dreiging moeten kunnen vaststellen; daar komt het op neer. Ik ben het echter met zijn stelling en richting helemaal eens.

Vragen van het lid Azough aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over **zorg-verzekeraars die 400 mln. op de plank laten liggen**.

□

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Voorzitter. In april 2004 besloot deze staatssecretaris de vraagsturing overboord te gooien en opeens een deksel op de AWBZ te introduceren. Zij trok aan de noodrem: per direct een plafond, want er zou te veel geld uitgegeven worden; het budget zou worden overschreden. De fractie van GroenLinks was tegen dit plafond. Wij hebben immers met elkaar in dit land afgesproken dat ieder die zorg nodig heeft, deze ook krijgt. Dit houdt in dat wij niet bij wijze van spreken in oktober zeggen: het budget is op, jammer dan.

Groot was mijn verbijstering dan ook, toen ik gisteren vernam dat er geen sprake was geweest van overschrijding van het budget en van geld over de balk smijten, maar dat zorgverzekeraars als een stel hamsteraars 220 mln. op de plank hebben gehouden in 2004. Als wij nu verpleeghuizen hadden waar mensen kunnen rekenen op een eigen kamer, waar zij direct naar de wc kunnen als dat nodig is en ook regelmatig met de verzorgende een ommetje kunnen maken in het park, alla, maar zo is het niet!

Ik heb gisteren nog gesproken met een verpleger die overweegt maar in de supermarkt te gaan werken, omdat hij de zorg die hij moet leveren niet in overeenstemming kan brengen met zijn geweten: 's nachts in zijn eentje voor 30 mensen zorgen en mensen vastbinden omdat er gebrek aan toezicht en personeel is. En dan hoor ik dat er 220 mln. niet is uitgegeven in diezelfde verpleeghuizen. Ik gebruik het woord niet graag, maar dit vind ik ronduit schandalig. Daarom heb ik de volgende vragen aan de staatssecretaris.

Hoe komt het eigenlijk dat dit geld niet is opgemaakt in 2004? Het geld dat over was en eigenlijk aan oudere, gehandicapte en psychiatrische patiënten had moeten worden besteed, wordt niet alsnog besteed. Daar is nu nog maar 175 mln. van beschikbaar. Waar blijft die andere 45 mln.?

De staatssecretaris heeft al eerder gezegd met extra geld in 2006 voor de verpleeghuiszorg te komen, namelijk 40 mln. Is dat soms het geld dat over is van